

Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals
Universitat Autònoma de Barcelona

DIAGNOSI DE LA PRÀCTICA DE L'ESPORT DEL MOTOCICLISME EN ESPAIS NATURALS

Equip investigador:

Direcció: Martí Boada, Dr. Ciències Ambientals / Coordinació: Anna Zahonero, biòloga

Equip Tècnic: Sara Piqueras i Arnau Urgell, ambientòlegs

març 2006

1. Introducció
2. Metodologia d'avaluació d'impacte
3. Diagnosi ambiental i percepció social
4. Propostes cap a una pràctica sostenible

1. Introducció

✓ El motociclisme de muntanya és una de les pràctiques esportives més arrelades al territori català, compta amb una important tradició que s'inicia a la dècada dels setanta amb la fabricació de reconegudes marques a escala internacional.

✓ Paral·lelament, sorgeixen les primeres veus advertint dels possibles efectes negatius d'aquesta pràctica esportiva en els espais naturals.

✓ Actualment, la norma reguladora d'aquesta activitat és la Llei 9/1995, de 27 de juliol, de regulació de l'accés motoritzat al medi natural. Un dels aspectes més polèmics va ser la prohibició de la circulació motoritzada per camins d'amplada inferior a quatre metres, que són la majoria de camins de muntanya.

1. Introducció

✓ Cada modalitat del motociclisme de muntanya té uns objectius propis, requereix una moto adient i es realitza en espais diferenciats.

1. Introducció

✓ Remarcar la significació de la resposta social suscitada a l'entorn d'aquesta pràctica esportiva, tant dels afeccionats com dels no afeccionats, on es fa patent l'elevat nivell de preocupació.

✓ Aquest treball emfatitza l'anàlisi i la diagnosi, i apunta unes breus conclusions, conscients que aquesta part de la problemàtica convoca a d'altres sectors professionals, de l'Administració i de la Federació.

2. Metodologia d'avaluació d'impacte

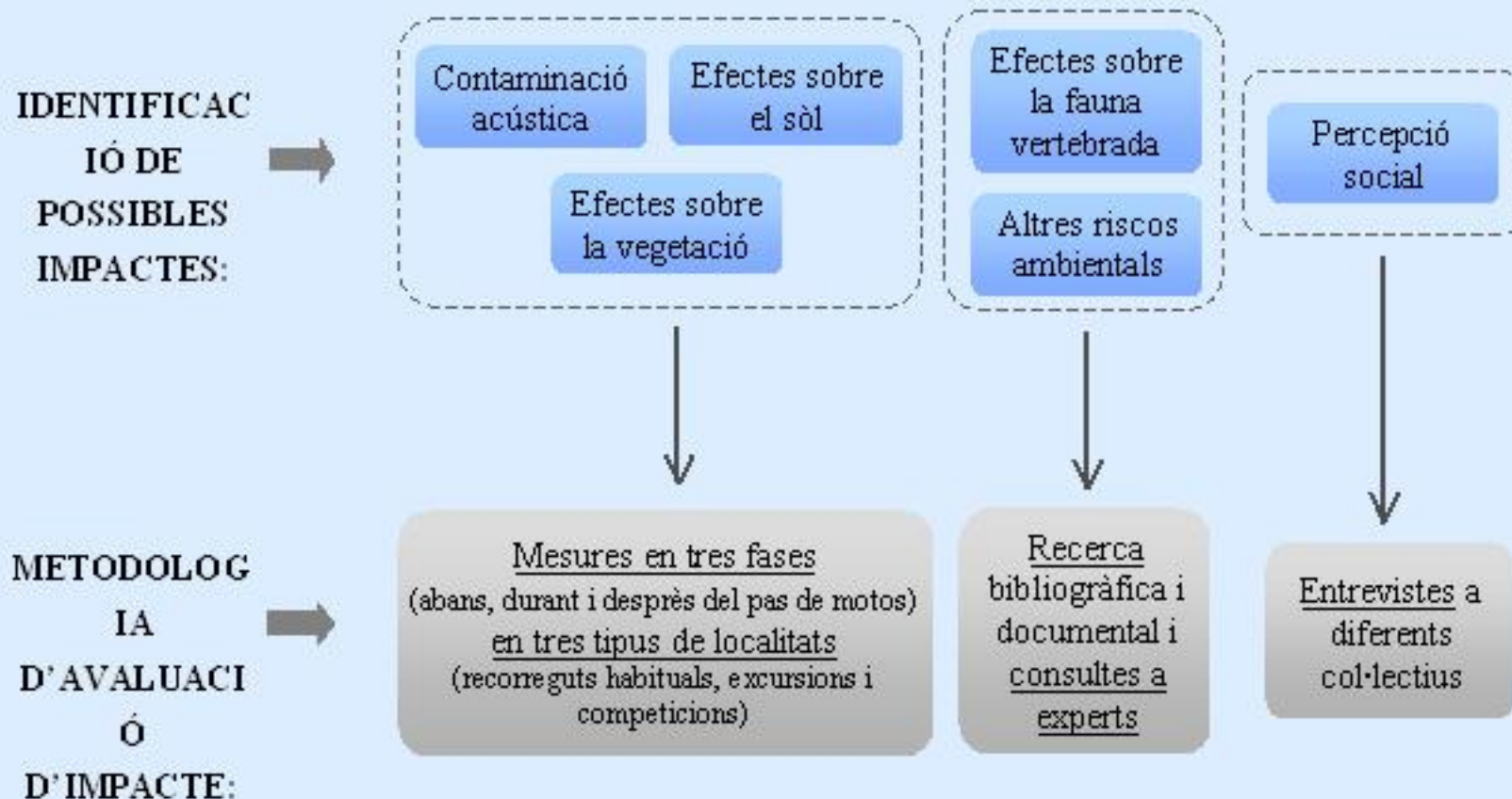

- ✓ Fins al moment, no s'han trobat estudis específics d'avaluació d'aquest impacte, tant a nivell nacional com internacional. Aquest document parteix d'un escenari documental i metodològic mancat d'instruments d'anàlisi.
- ✓ És un treball pioner que, mitjançant un protocol temporalment ampli, proposa una primera reflexió tot aportant dades objectives.
- ✓ En la diagnosi ambiental s'observa que no es poden deslligar els efectes sobre l'espai natural d'aquells relatius a convivència amb la resta d'usuaris.

2. Metodologia d'avaluació d'impacte

3. Diagnosi ambiental i percepció social

✓ **CONTAMINACIÓ ACÚSTICA:** Per terme mitjà, les motos emeten entre 60-70 dB i el soroll de fons en espais naturals es troba al voltant del 40 dB. Aquest augment de 20-30 dB, provoca en les persones sensació d'incomoditat o molèstia, tant pel propi nivell acústic com per les característiques del so (impredictible, de tipus tecnològic...).

Modalitat	Mitjana Leq (dBA)	Màxim (dBA)
Trail	63,1	89,2
Enduro	69,1	92,4
Trail	72,5	90,4
Motocròs	-	107,3

Font: Elaboració pròpia.

Treballs forestals	Leq (dBA)	Màxim (dBA)
Serra en marxa	77,8	79,4
Tallar pi	83,6	86,5
Tallar roure	87,8	91,1

Font: Elaboració pròpia.

3. Diagnosi ambiental i percepció social

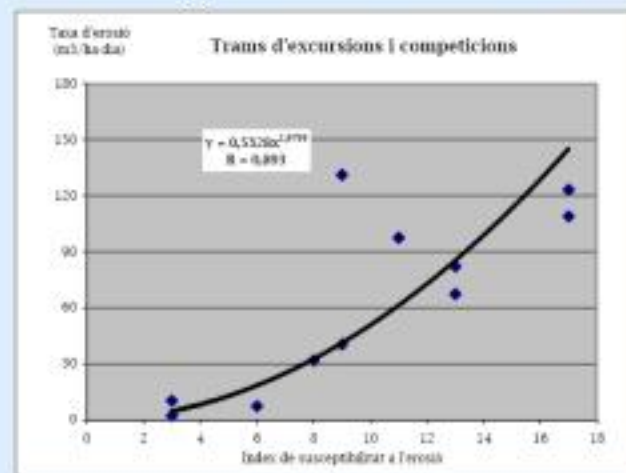
✓ **EFFECTES SOBRE EL SÒL:** Per terme mitjà, s'obtenen per als camins valors d'erosió qualificats com a severos (superiors a 25 t/ha·any). Doncs, és una afectació intensa, però molt localitzada en les zones de trànsit. Les majors pèrdues s'associen a les zones més susceptibles quant als factors litologia, pendent, compactació i afloraments.

Taxes d'erosió pels trams avaluats:

Tipus de localitat	Taxa d'erosió en volum per dia (m ³ /ha·dia)	Taxa d'erosió en volum anual (m ³ /ha·any)	Taxa d'erosió en pes anual (t/ha·any)
Excursions i competicions	63,88	850,63	1118,77
Recorreguts habituals	1,56	37,54	63,82

Font: Elaboració pròpia.

Relació entre erosió i susceptibilitat dels trams:

Font: Elaboració pròpia.

3. Diagnosi ambiental i percepció social

✓ **EFFECTES SOBRE LA VEGETACIÓ:** L'aixecament de pols és un efecte poc rellevant, limitat als marges dels camins (per terme mitjà arriba als 2,6 m). La circulació fora pista implica l'eliminació de la capa de vegetació.

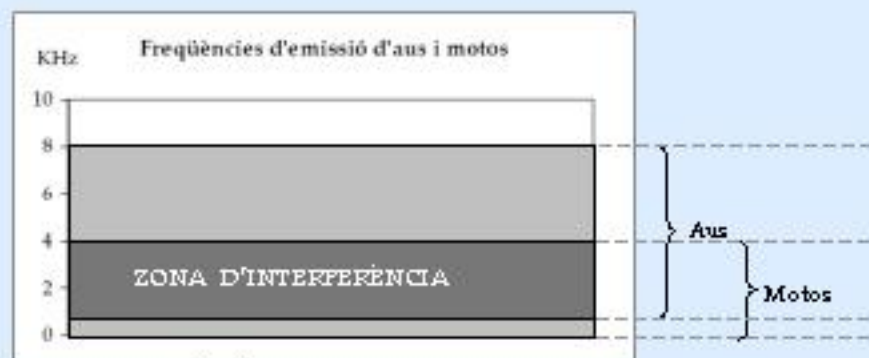

3. Diagnosi ambiental i percepció social

✓ **EFFECTES SOBRE LA FAUNA VERTEBRADA:** L'efecte més important són les pertorbacions (soroll, il·luminació i efectes derivats de la presència humana). En les aus, el soroll de motos interfereix en les comunicacions entre individus.

Font: Elaboració pròpia.

✓ **ALTRES RISCOS AMBIENTALS:** No s'ha documentat cap cas d'incendi que hagi tingut en el seu origen un desencadenant relacionat amb el motociclisme. En relació al funcionament, si el vehicle es troba en bon estat, no té perquè existir risc d'incendi (incorporació de dispositius especials).

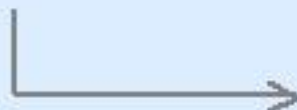

3. Diagnosi ambiental i percepció social

✓ PERCEPCIÓ SOCIAL:

- 1) Com a col·lectiu, hi ha una imatge social negativa. Tot i que tenen millor imatge social els practicants de trial i els de trail (qualificats de gent tranquil·la i respectuosa) que la resta de modalitats (relacionades amb majors velocitats de circulació).
- 2) En relació als impactes sobre el medi, són percebuts com a més importants el soroll i l'erosió en els camins.

Efecte	Valoració de l'impacte (1-10)
Soroll	7,6
Erosió	6,8
Efectes sobre la fauna	5,6
Pols	5,5
Emissió de gasos	4,2
Emissió olis	3,1

Font: Elaboració pròpia.

3. Diagnosi ambiental i percepció social

- 3) Globalment, l'impacte del motociclisme es valora amb un 6,4 (en escala de 1 a 10).

- 4) Per a la majoria d'entrevistats, la solució més adient per a la gestió del motociclisme passa per un inventari de camins i la proposta de zones per a la seva pràctica.

Activitat	Valoració de l'impacte (1-10)
Activitats excursionistes	1,9
Ramaderia	2,8
Ciclisme BTT	3,3
Recol·lecció de bolets	4,1
Explotació forestal	5,1
Caça	5,8
Motociclisme	6,4
Activitats de neu (esquí...)	6,6
Altres activitats motoritzades - quads, 4x4-	7,2

Font: Elaboració pròpia.

4. Propostes cap a una pràctica sostenible

1) **COMUNICACIÓ AMBIENTAL**: elaboració d'una estratègia de comunicació i un pla de comunicació interna, amb l'objectiu d'informar i capacitar als motociclistes de la seva activitat, límits i impactes, i millorar la seva imatge social.

2) **CREACIÓ D'ÀREES PER AL TRIAL**: creació d'una xarxa d'àrees obertes al públic, prèvia acceptació de les normes reguladores del seu ús. Els clubs hauran de ser els responsables de la seva gestió i manteniment.

3) **CATALOGACIÓ DE CAMINS I CREACIÓ DE RUTES PER MOTOS DE MUNTANYA**: realització d'un catàleg públic de rutes per on es puguin realitzar sortides de llarg recorregut, en el que seran inclosos els vials que compleixin els requeriments que es determinin per fer-los aptes per a la circulació de vehicles. L'objectiu és la segregació d'activitats, per evitar els problemes de coexistència.

4. Propostes cap a una pràctica sostenible

ALTRES PROPOSTES

✓ Aquesta primera aproximació al conflicte d'interessos que suscita avui l'ús públic del espais naturals, siguin protegits o no, posa de manifest la necessitat que l'ús públic en les seves diverses formes de manifestació s'ha d'ordenar de manera global i integrada.

✓ Aquesta diagnosi és una primera aproximació als impactes del motociclisme de muntanya en el medi natural, realitzada en un determinat límit temporal i sobre uns indrets específics de Catalunya. Doncs, és un document que situa el tema i que dóna peu a futurs estudis més exhaustius.

GRÀCIES PER LA SEVA ATENCIÓ

DIAGNOSI DE LA PRÀCTICA DE
L'ESPORT
DEL MOTOCICLISME EN ESPAIS
NATURALS

Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals
Universitat Autònoma de Barcelona

Març 2006

